

Sygn. akt XXVII Ca 474/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 maja 2023 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny - Odwoławczy w składzie:

Przewodnicząca: sędzia

po rozpoznaniu w dniu 12 maja 2023 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Związku Zwrotów Bankowych sp. z o. o. w Łodzi

przeciwko Bankowi Millennium S.A. w Warszawie

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego Warszawy-Mokotowa w Warszawie

z dnia 3 grudnia 2021 r., sygn. akt XVI C 3071/21

1. oddala apelację,
2. zasądza od Banku Millennium S.A. w Warszawie na rzecz Związku Zwrotów Bankowych sp. z o. o. w Łodzi kwotę 1 800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 16 sierpnia 2021 r. Powód Związek Zwrotów Bankowych spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Łodzi wniósł o zasądzenie od Pozwanego Banku Millennium Spółki Akcyjnej z siedzibą w Warszawie na swoją rzecz kwoty 14.048,06 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie naliczanymi od kwoty 4.709,50 zł od dnia 20 maja 2017 r. do dnia zapłaty, od kwoty 4.617,07 zł od dnia 14 kwietnia 2018 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 4.721,49 zł od dnia 21 sierpnia 2019 r. do dnia zapłaty, a także o zasądzenie od Pozwanego kosztów procesu. Powód wskazał w pozwie, że podstawą faktyczną powództwa są umowy pożyczki gotówkowej zawarte w dniu 15 listopada 2016 r., 22 lipca 2016 r. oraz 29 maja 2018 r., a także fakt spłaty zobowiązań z nich wynikających odpowiednio w dniu 5 maja 2017 r., 30 marca 2018 r. oraz 6 sierpnia 2019 r. Żądana kwota miała stanowić część pobranej prowizji od udzielenia pożyczki gotówkowej, która zgodnie z twierdzeniami Powoda, powinna była podlegać zwrotowi w związku z przedterminową spłatą całości pożyczki przez kredytobiorców, będących konsumentami, tj. [REDAKTOWANE] [REDAKTOWANE] od których Powód nabył wierzytelność na mocy umowy cesji.

W odpowiedzi na pozew z dnia 17 września 2021 r. Pozwany Bank Millennium Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu.

Wyrokiem z dnia 3 grudnia 2021 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy – Mokotowa w Warszawie: zasądził od Millennium Bank S.A. z siedzibą w Warszawie na rzecz Związku Zwrotów Bankowych Sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi kwotę 12.111,64 zł wraz z odsetkami ustawowymi od kwot: - 4.709,50 zł od dnia 17 sierpnia 2018 r. do dnia zapłaty, - 2.680,65 zł od dnia 17 sierpnia 2018 r. do dnia zapłaty oraz – 4.721,49 zł od dnia 21 sierpnia 2019 r. do dnia zapłaty; oddalił powództwo w pozostałym zakresie oraz zasądził od Bank Millennium S.A. z siedzibą w Warszawie na rzecz Związku Zwrotów Bankowych Sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi kwotę 3.266,80 zł tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Sąd I instancji ustalił, że w dniu 15 listopada 2016 roku [REDAKTOWANE] zawarła z Euro Bank S.A. (obecnie Millennium Bank spółką akcyjną z siedzibą w Warszawie) umowę pożyczki nr [REDAKTOWANE] na kwotę 33.534 zł. Prowizja za udzielenie pożyczki wyniosła 4.923,47 zł, zaś opłata przygotowawcza 100 zł. Okres kredytowania wynosił 96 miesięcy, pożyczka została spłacona w dniu 5 maja 2017 roku.

W dniu 22 lipca 2016 roku [REDAKTOWANE] zawarł z Euro Bank S.A. (obecnie Millennium Bank spółką akcyjną z siedzibą w Warszawie) umowę pożyczki nr [REDAKTOWANE] na kwotę 39.399 zł. Prowizja za udzielenie pożyczki wyniosła 5.809,85 zł, zaś opłata przygotowawcza 100 zł. Okres kredytowania wynosił 96 miesięcy, pożyczka została

spłacona w dniu 30 marca 2018 roku. W dniu 5 września 2016 roku Bank dokonał zwrotu części prowizji w kwocie 1.936,42 zł

W dniu 29 maja 2018 roku ██████████ zawarła umowę z Euro Bank S.A. (obecnie Millennium Bank spółka akcyjną z siedzibą w Warszawie) umowę pożyczki nr ██████████ I na kwotę 35.540,81 zł. Prowizja za udzielenie pożyczki wyniosła 4,721,49 zł. zaś opłata przygotowawcza 100 zł. Okres kredytowania wynosił 2.935 dni, pożyczka została spłacona w dniu 6 sierpnia 2019 roku.

Pomiędzy ww. pożyczkobiorcami a Związkiem Zwrotów Bankowych spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Łodzi zostały zawarte umowy przelewu wierzytelności obejmujące wierzytelności z ww. pożyczek wraz ze wszystkimi związanymi z tą wierzytelnością prawami.

Powód wezwał Pozwanego do zapłaty kwot objętych pozwem w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie. Bank natomiast nie spełnił świadczenia w tym przedmiocie.

Na gruncie poczynionych ustaleń faktycznych Sąd I instancji wskazał, że Pozwany nie przedstawił dowodów potwierdzających, iż w dacie zawarcia przez konsumentów i Powoda umowy cesji, wierzytelność będąca jej przedmiotem nie istniała. W ocenie Sądu nie można także przyjąć, iż przedmiotowa umowa cesji jest nieważna jako sprzeczna z prawem czy też z zasadami współżycia społecznego. Bezzasadny był też w ocenie Sądu I instancji zarzut, że umowa cesji nie została przedstawiona na etapie przedprocesowym, gdyż skuteczne zwarcie umowy cesji pomiędzy wierzycielem a osobą trzecią nie jest uzależnione od wiedzy dłużnika o dokonaniu takiej czynności prawnej.

Sąd I instancji zważył, że do umowy z udziałem konsumenta jako pożyczkobiorcy zastosowanie mają przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 o kredycie konsumenckim, obowiązujące w chwili zawarcia przedmiotowej umowy (Dz.U. z 2011, Nr 126. poz. 715 ze zm.). Na gruncie tychże przepisów Pozwany miał prawo do poboru prowizji. Kredytobiorca - konsument był natomiast uprawniony do wcześniejszej spłaty całości lub części kredytu, co wynika z umowy. Cedent skorzystał z tego uprawnienia, a następnie zawarł umowę cesji z powodem, który wystąpił do pozwanego Banku o częściowy zwrot prowizji, w oparciu o art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 o kredycie konsumenckim.

W ocenie Sądu Rejonowego realizacji przez Powoda jego praw wynikających z nabytej wierzytelności nie stoi na przeszkodzie fakt, że jest on przedsiębiorcą i w ramach prowadzonej działalności, zajmuje się zarobkowo skupywaniem wierzytelności, skoro rozszczenie wynika z umowy pożyczki zawartej między konsumentem a bankiem. Przelew takiej wierzytelności przez konsumenta na przedsiębiorcę jest uznawany na gruncie orzecznictwa za dopuszczalny, a dochodzenie jej przez nabywcę nie stanowi nadużycia prawa podmiotowego w myśl art. 5 k.c.

Sąd I instancji wskazał, że co prawda w orzecznictwie pojawiły się znaczne rozbieżności na tle wykładni art. 49 ust. 1 ww. ustawy dotyczące zakresu obniżenia

W sprawie nie zaszyły uchybienia, których wystąpienie Sąd Odwoławczy ma obowiązek wziąć pod uwagę z urzędu na podstawie art. 378 § 1 k.p.c., nie doszło także do naruszeń, które wskazywał w apelacji Pozwany. Sąd Rejonowy nie dopuścił się zarzucanych mu uchybień, a jego rozstrzygnięcie w ocenie Sądu Odwoławczego w pełni odpowiada prawu. Sąd I instancji dokonał właściwej oceny stanu faktycznego, którą Sąd Odwoławczy w pełni aprobuje, a ponadto oparł swój wyrok na właściwej podstawie prawnej, nie naruszając przy tym prawa materialnego. Sąd Okręgowy przyjmuje zatem za własne ustalenia pochyłone przez Sąd Rejonowy oraz zaprezentowane przezeń poglądy prawne.

Zarzutu naruszenia art. 49 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim jest bezzasadny. Zgodnie z tym przepisem w przypadku spłaty całości kredytu przed terminem określonym w umowie, całkowity koszt kredytu ulega obniżeniu o te koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, chociażby konsument poniósł je przed tą spłatą. Ustawodawca wyraźnie zaznaczył w przepisie, że obniżeniu podlegają nawet te koszty, które konsument poniósł przed spłatą, a zatem nie ograniczył prawa do obniżenia kosztów kredytu do tego, kiedy został on poniesiony, w jaki sposób i za jakie czynności. Przepis ten implementuje do polskiego porządku prawnego art. 16 ust. 1 Dyrektywy, który stanowi natomiast, że konsument ma prawo w każdym czasie spłacić w całości lub w części swoje zobowiązania wynikające z umowy o kredyt. W takich przypadkach jest on uprawniony do uzyskania obniżki całkowitego kosztu kredytu, na którą składają się odsetki i koszty przypadające na pozostały okres obowiązywania umowy. Natomiast jak określa art. 5 pkt 6 ww. ustawy przez całkowity koszt kredytu należy rozumieć wszelkie koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, w szczególności odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże.

Co prawda, początkowo przy stosowaniu art. 49 ust. 1 pojawiały się rozbieżności odnośnie tego, czy obniżenie dotyczy także kosztów, określanych jako początkowe. Jednorazowe, jednak wątpliwości te rozwiewa treść przywołanej w orzeczeniu Sądu Rejonowego uchwały Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2019 r. (III CZP 45/19, OSNC 2020/10/83). Zgodnie z jej treścią, przewidziane w art. 49 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim uprawnienie konsumenta do obniżenia całkowitego kosztu kredytu w przypadku jego spłaty w całości przed terminem określonym w umowie obejmuje także prowizję za udzielenie kredytu.

Zasada powszechnego związania wykładnią prawa unijnego dokonaną przez TSUE wynika z istoty i funkcji postępowania prejudycjalnego oraz autonomii prawa unijnego względem prawa krajowego znajduje potwierdzenie w orzecznictwie samego Trybunału (Wyrok z dnia 4 czerwca 2009 r., C-8/08) oraz w orzecznictwie Sądu Najwyższego (postanowienie składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 sierpnia 2018 r., III UZP 4/18, OSNP 2018 Nr 12, poz. 165). Orzeczenie TSUE, wiąże sądy krajowe, skoro wydanie przez sąd krajowy orzeczenia z oczywistym naruszeniem wyroku TSUE może stanowić podstawę odpowiedzialności państwa członkowskiego za szkody wyrządzone jednostkom wskutek naruszenia prawa wspólnotowego.

W świetle powyższych rozważań nie ulega wątpliwości, że również prowizja będzie kosztem podlegającymi proporcjonalnemu zwrotowi w razie wcześniejszej spłaty kredytu.

Wreszcie za nieprawidłowy należy uznać zarzut naruszenia art. 5 k.c. Powód jest przedsiębiorcą, nabył on jednakże roszczenie na skutek umowy cesji znajdującej oparcie w art. 509 k.c. Istotą takiej umowy jest wstąpienie przez cesjonariusza w prawa i obowiązki cedenta. Skoro roszczenie przysługiwało przed zawarciem umowy cesji cedentowi jako konsumentowi, to po zbyciu przez niego wierzytelności nie wygasło, lecz przeszło na Powoda. Tu także Sąd Okręgowy przychylił się do stanowiska Sądu I instancji, który wskazywał ponadto możliwość zbycia takiej wierzytelności bez uszczerbku dla jej właściwości przewidywał już w jednym ze swoich judykatów Sąd Najwyższy (uchwała SN z dnia 6 kwietnia 2018 r., II CZP 114/17), gdzie zaakcentowano to, iż fakt, że wierzytelność wynika z umowy z udziałem z konsumentem nie jest równoznaczne z jej niezbywalnością na rzecz podmiotu profesjonalnego. Z punktu widzenia Pozwanego, będącego dłużnikiem, nie ma znaczenia, do czyich rąk będzie on musiał spełnić to świadczenie. Cesja nie zagraża zatem interesom dłużnika.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację, o czym orzekł jak w pkt 1 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania przed Sądem II instancji orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c w zw. z § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1800 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej.